

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 12.7.2010
COM(2010)371 окончателен

2010/0199 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на Директива 97/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета
относно схемите за обезщетение на инвеститорите**

SEC(2010)846
SEC(2010)845

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Директива 97/9/ЕО относно схемите за обезщетение на инвеститорите (ДСОИ)¹ е приета през 1997 година за допълнение на Директивата относно инвестиционните услуги² (ДИУ), която по това време регулира предоставянето на инвестиционни услуги в ЕС. След това ДИУ е заменена от Директивата относно пазарите на финансови инструменти³ (ДПФИ). ДСОИ предвижда клиентите, които получават инвестиционни услуги от инвестиционни предприятия (включително кредитни институции), да бъдат обезщетявани в определени случаи, когато предприятието не може да върне паричните средства или финансовите инструменти, които държи от името на клиента.

Десет години след влизането в сила на ДСОИ и непосредствено след финансовата криза е настъпил подходящ момент да се преразгледа нейното функциониране. Няма конкретни доказателства, според които финансовата криза е довела до повече претенции за получаване на обезщетения от схеми съгласно ДСОИ. През последните години обаче Комисията е получавала множество оплаквания от инвеститори относно прилагането на ДСОИ в редица важни случаи, включително при големи инвеститорски загуби. Оплакванията са свързани основно с покритието и финансирането на схемите и забавянето при получаване на обезщетение. Друг важен елемент от политиката на Комисията за укрепване на регулаторната рамка на ЕС за финансови услуги е и преразглеждането на ДСОИ, както и преразглеждането на Директивата относно схемите за гарантиране на депозити⁴ и проверката на защитата на притежателите на застрахователни полици, както е описано в Съобщението — „Движеща сила за възстановяването на Европа“⁵. В него е разгледана и целта, поставена на равнище Г-20, да бъдат попълнени празнотите в регулаторната и надзорната система, както и целта за възвръщане на доверието на инвеститорите във финансовата система.

Настоящата инициатива е част от един по-всеобхватен пакет за компенсационните и гаранционни схеми, който ще включва две предложения за изменение на директивите относно схемите за обезщетение на инвеститорите и относно схемите за гарантиране на депозити и Бяла книга за застрахователните схеми.

¹ Директива 97/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 март 1997 г. относно схемите за обезщетение на инвеститорите (ОВ L 84, 26.3.1997 г., стр. 22).

² Директива 93/22/ЕИО на Съвета от 10 май 1993 г. относно инвестиционните услуги в областта на ценните книжа (ОВ L 141, 11.6.1993 г., стр. 27–46).

³ Директива 2004/39/ЕО (ОВ L 145, 30.4.2004 г., стр. 1–44).

⁴ Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно схемите за гарантиране на депозити (ОВ L 135, 31.5.1994 г., стр. 5).

⁵ Съобщение на Комисията за пролетното заседание на Европейския съвет — „Движеща сила за възстановяването на Европа“, COM(2009) 114, 4.3.2009 г.

2. КОНСУЛТАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

Инициативата е в резултат на подробен и продължителен диалог и консултации с всички основни заинтересовани страни, в т.ч. регулатори на пазарите на ценни книжа, участници на пазара, националните схеми за обезщетение на инвеститори и потребители. От 9 февруари до 8 април 2009 г. се проведе допитване до обществеността⁶, като за тази цел се изготви искане за събиране на информация. Бяха изпратени въпросници до националните схеми за обезщетение на инвеститорите, с които се проведе среща на 9 февруари 2010 г.⁷ На 3 септември 2009 г. се проведе целева среща за събиране на мнения от промишлени и инвеститорски асоциации. Настоящият документ също така се основава на наблюденията и съдействието на Европейската експертна група за пазарите на ценни книжа (ЕЕГПЦК)⁸ и Европейския комитет по ценни книжа (ЕКЦК)⁹. Освен това в него са използвани констатациите от проучване на ОКСЕРА със заглавие „Описание и оценка на националните схеми за обезщетение на инвеститори, създадени в съответствие с Директива 1997/9/ЕО“ (февруари 2005 г.)¹⁰.

3. ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

В съответствие с политиката си за „по-добро регулиране“ Комисията направи оценка на въздействието на политическите алтернативи. Вариантите на тази политика са свързани основно с финансирането на схемите, сроковете за изплащане, покритието на обезщетението и размера на обезщетението.

⁶ Службите на Комисията получиха 70 становища. На уебсайта на Комисията могат да бъдат намерени всички становища с неупотребителен характер: http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2009/investor_compensation_en.htm.

⁷ Два въпросника, свързани с дейността на националните схеми за обезщетение на инвеститорите, бяха изпратени през юни и ноември 2009 г.

⁸ ЕЕГПЦК беше консултативен орган към Комисията, в чийто състав влизат специалисти и експерти по пазарите на ценни книжа. Той бе създаден от Комисията през април 2006 г. и функционира до края на 2009 г. по силата на Решение 2006/288/ЕО на Комисията от 30 март 2006 година за създаване на Европейска експертна група за пазарите на ценни книжа, която да предоставя правни и икономически консултации по прилагането на директивите на ЕС в областта на ценните книжа (ОВ L 106, 19.4.2006 г., стр. 14–17).

⁹ Европейският комитет по ценни книжа (ЕКЦК), учреден с Решение 2001/528/ЕО на Комисията (ОВ L 191, 13.7.2001 г., стр. 45), изпълнява както функциите, свързани с комитологията (Решение 1999/468/ЕО за комитологията на Съвета от 28 юни 1999 г. (ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23), в което са постановени процедурите за упражняването на изпълнителни правомощия, предоставени на Комисията, изменено с Решение 2006/51/ЕО (ОВ L 200, 22.7.2006 г., стр. 11)), така и функциите на консултант относно политиката в областта на ценните книжа. В него членуват представители на високо равнище от държавите-членки и се председателства от представител на Комисията. На заседанията на ЕКЦК на 14 ноември 2008 г., 11 февруари 2009 г. и 15 юли 2009 г. бяха проведени дискусии.

¹⁰ Проучването е публикувано на http://ec.europa.eu/dgs/internal_market/docs/evaluation/national-investor-rep2005.pdf.

Изразените в проучването на ОКСЕРА становища не отразяват задължително позицията на Европейската комисия. ОКСЕРА е частна фирма, с която Европейската комисия е сключила договор за извършване на това проучване. Изявленията и становищата, отразени в проучването, са отговорност на фирмата. Европейската комисия не одобрява доклада на ОКСЕРА, а го използва като източник на информация за преразглеждането на Директивата относно схемите за обезщетение на инвеститорите.

Всеки вариант на политика бе оценен по следните критерии: защита и доверие на инвеститорите, равнопоставени условия на конкуренция при защитата, осигурявана за различните видове инвестиции или услуги в ЕС, и икономическа ефективност, т.е. степента, до която вариантът постига търсените цели и улеснява функционирането на пазарите на ценни книжа по икономически ефективен и рентабилен начин¹¹.

4. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

4.1. Правно основание

Предложението се основава на член 53, параграф 1 от ДФЕС.

4.2. Субсидиарност и пропорционалност

Целите на предложението не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки. Действащата рамка на ЕС предвижда само някои минимални принципи за хармонизация, като оставя на държавите-членки да я доразвият. Проблемите, които възникват в някои държави-членки, сочат обаче, че е необходима допълнителна и очевидно по-цялостна хармонизация на равнището на ЕС, за да се гарантира изпълнението на целите на Директивата в рамките на ЕС.

Всъщност основните проблеми за прилагане на Директивата са широките граници на свобода на действие, която тя дава на държавите-членки. Целта на предложението е да подобри правилното функциониране на единен пазар на инвестиционни услуги, като повиши защитата на инвеститорите и тяхното доверие в ЕС. В частност с него се цели подобряване на фактическото функциониране на ДСОИ, разясняване на предмета на ДСОИ, като се отчетат финансовата криза и последните промени на регулаторния режим на ЕС, както и намаляване на празнотите в регулаторната система и несъответствието между защитата на клиентите на инвестиционни предприятия и на банковите вложители. В светлината на съществуващите различия при функционирането на схемите на национално равнище с предложението се въвеждат общи правила за осигуряване на определено ниво на хармонизация при финансиране на схемите и в ежедневната работа. То е също така база за осигуряване на механизъм за отпускане на заеми между националните схеми като последно средство за компенсиране на временните потребности на такива схеми след извършване на щателна оценка от Европейския орган за ценни книжа и пазари и след поемане на задължението за погасяване на всеки заем в срок до максимум пет години.

Освен това има въпроси като например настоящата липса на обезщетение на инвеститори, които поради неизпълнение на депозитар или трета страна не могат да си възстановят активите или понасят загуби на стойността на своите дялове или акции в дадено ПКППЦК; тези въпроси трябва да се третират на равнището на ЕС, тъй като други решения могат да фрагментират защитата на инвеститорите на европейските пазари. Като се има предвид, че предоставянето на инвестиционни услуги е трансгранична дейност, инвестиционните предприятия трябва да бъдат третирани

¹¹ Придружаващ работен документ на службите на Комисията към Предложението за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 1997/9/ЕО относно схемите за обезщетение на инвеститорите — SEC (2010) 845.

еднакво в различните държави-членки, когато не връщат клиентски активи; инвеститорите в държавите-членки трябва да се ползват с еднаква степен на защита. Този последователен подход е нужен, за да се избегнат проблеми с равнопоставените условия на конкуренция между инвестиционните предприятия в различните държави-членки и нарушаването на конкуренцията между банките и инвестиционните предприятия.

Друг елемент е свързан с факта, че в резултат на изменението на Директивата относно схемите за гарантиране на депозити (Директива 94/19/ЕО¹² — ДСГД) нивото на защита на банковите вложители се е повишило. Освен това се променя функционирането на схемите за гарантиране на депозити, за да се хармонизира обхвата на покритието, реда и срока за изплащане, механизмите за финансиране и осигуряването на взаимна солидарност между схемите. Увеличаването на защитата в сектора на банковите депозити не трябва да се извършва за сметка на инвестиционните предприятия. Следователно трябва да се оцени степента на защита на инвеститорите на равнището на ЕС, да се има предвид положението на пазарите в ЕС, както и всяка регулаторна промяна на равнище ЕС, която може да има последствия в областта на инвестициите.

Междувременно предложението отчита различните цели, стоящи в основата на двете директиви. Приоритетната цел на ДСГД е постигане на банкова стабилност, тъй като банките са изложени на риска от масово теглене на депозити, ако вложителите решат, че депозитите им не са в безопасност и се опитат да ги изтеглят едновременно. ДСОИ защитава инвеститорите от риска от измами, административни нарушения или оперативни грешки, които възпрепятстват инвестиционното предприятие да върне активите на клиентите. Предложението запазва специфичността на секторното законодателство.

Предложението спазва принципа на пропорционалност, защото всички решения са оценени на базата на икономическата ефективност и отговарят на особеностите на пазарите в държавите-членки. Предложението не излиза извън границите на това, което е необходимо за изпълнение на поставените цели, в частност, когато е уместно, в него се съблюдават минималните принципи за хармонизация, например относно реда, по който членовете на схемите за обезщетение трябва да дават своя принос в съответната схема. Въвеждането на система за отпускане на заеми между националните схеми е в съответствие с принципа на пропорционалност, тъй като не засяга фискалните отговорности на държавите-членки, и е последната мярка, която зависи от предишното използване на други механизми за финансиране (обикновени и допълнителни вноски от членовете); тази система предлага само възможност за кредитиране, което зависи от плащането на лихви и от задължението за погасяване от страна на схемата заемополучател, и е с ограничен срок и обхват.

4.3. Подробно обяснение на предложението

4.3.1. Привеждане в съответствие с ДПФИ — включени услуги и класификация на клиентите — член 1, параграф 2 и приложение I

Обхватът на ДСОИ понастоящем се определя от препратка към инвестиционните услуги, описани в Директивата относно инвестиционните

¹² ОВ L 135, 31.5.1994 г., стр. 5–14.

услуги¹³. ДСОИ защитава инвеститорите, когато едно предприятие не е в състояние да върне финансовите инструменти или паричните средства, които държи от името на клиент във връзка с инвестиционните услуги.

ДПФИ е отменила ДИУ и е разширила гамата от услуги, подчинени на секторното законодателство (например управлението на многостранни търговски системи или МТС в момента попада под действието на ДПФИ). Възникнали са и редица технически проблеми като например покритието на предприятия в зависимост от степента на тяхното разрешение (т.е. дали предприятието има издадено разрешение да държи клиентски активи).

От предложеното изменение става ясно, че всички инвестиционни услуги и дейности, подчинени на ДПФИ, трябва да попадат под действието на ДСОИ и че, ако предприятията фактически държат клиентски активи (независимо от ограниченията на разрешението им или характера на инвестиционното им обслужване), то тогава клиентите трябва да имат право на обезщетение съгласно ДСОИ. Това би трябвало да е възможно, независимо дали предприятието извършва гореописаното в нарушение на което и да е ограничение на своето разрешение (напр., което му пречи да държи клиентски активи или да търгува с непрофесионални клиенти) и независимо от характера на инвестиционното обслужване, което то предоставя (напр., ако управлява МТС). Тази мярка ще даде възможност на непрофесионалните инвеститори да приемат, че са защитени от ДСОИ, без да проверяват подробните условия за издаване на разрешение на определено предприятие. Тя ще доведе и до по-голяма последователност в държавите-членки във връзка с прилагането на ДСОИ, което ще подпомогне правилното ѝ функциониране.

Друго изменение, което следва от разпоредбите на ДПФИ, касае класификацията на клиенти. Действително ДСОИ е потенциално приложима за всички категории инвеститори. По-опитните клиенти обаче обикновено могат да подбират и следят дейността на посредниците, на които поверяват активите си. Освен това ограничението на обезщетението до определена сума (20 000 евро към момента) прави директивата насочена типично към „дребните инвеститори“¹⁴. По тази причина националното законодателство на държавите-членки понастоящем може да гарантира, че професионалните и институционалните инвеститори¹⁵ могат да бъдат изключени от покритие¹⁶ по силата на приложение I към ДСОИ.

Но тъй като ДСОИ предшества ДПФИ, списъкът на професионалните и институционалните инвеститори съгласно ДСОИ не съвпада със съответния списък съгласно ДПФИ¹⁷. Това може да създаде усложнения при обезщетението, когато клиентите, класифицирани като професионалисти за

¹³ Член 1, бележка 2 се отнася за инвестиционните услуги, описани в член 1, параграф 1 от Директива 93/22/ЕИО (ДИУ), както и услугата, посочена в точка 1 на раздел В от приложението към тази Директива.

¹⁴ Вж. например препратката към дребните инвеститори в съображение 4 от ДСОИ.

¹⁵ В приложение 1 към ДСОИ е представен списък на тези инвеститори.

¹⁶ Член 4, параграф 2 и приложение 1 към ДСОИ.

¹⁷ Приложение II към ДПФИ.

предоставянето на услуги, могат да не съответстват на клиентите, които могат да бъдат изключени от покритие съгласно ДСОИ.

Предложението привежда класификацията на клиенти в ДСОИ в съответствие с определението на клиенти в ДПФИ, за които се счита, че са професионални. Това осигурява по-голяма последователност и яснота и облекчава положението на схемите за обезщетение и инвеститорите, тъй като има последователност между двете директиви. Привеждането в съответствие с клиентите, считани за професионални, гарантира сигурност и води също така до по-добра защита на средните предприятия, които е възможно в момента да бъдат изключени от гарантираната в ДСОИ защита, и вместо това да се класифицират най-често като непрофесионални клиенти съгласно ДПФИ¹⁸. Съществува препратка към определението на клиенти в ДПФИ, считани за професионални, която дава възможност за автоматична адаптация на ДСОИ към всяко бъдещо изменение на ДПФИ.

4.3.2. *Неизпълнение на попечител–трета страна — член 2, параграф 2, член 12*

ДСОИ защитава инвеститорите, когато едно предприятие не може да върне финансовите инструменти или паричните средства, които държи от името на клиент във връзка с инвестиционните услуги. Съгласно ДПФИ финансовите инструменти могат да бъдат държани по два различни начина: i) от самото инвестиционно предприятие, което държи финансови инструменти от името на клиент, или ii) от попечител („попечител–трета страна“), който обикновено се избира от предприятието¹⁹. Следователно инвеститорите могат да бъдат изложени не само на риск поради неизпълнение от страна на предприятието, но също така поради потенциално неизпълнение от страна на попечител. В случай, че попечител–трета страна не може да върне финансовите инструменти на свой клиент, клиентът няма да може да се възползва от изплащането на обезщетение от схемата за обезщетения, определена съобразно ДСОИ. Това е така, защото съгласно настоящия обхват на ДСОИ схемите за обезщетение могат да се ползват единствено от инвеститори, чиито финансови инструменти са загубени от инвестиционното предприятие „по причини, свързани пряко с финансовото състояние на инвестиционното предприятие“. В резултат на това по силата на ДСОИ съществува разлика в нивото на защита, осигурена на инвеститорите, които са купили финансов инструмент, в зависимост от това дали самото предприятие или попечител–трета страна държи активите им.

¹⁸ Понастоящем предприятията, които отговарят на поне два от следните критерии, могат винаги да поискат обезщетение съгласно ДСОИ: Общо баланс $\leq 4\,400\,000$ евро, нетен оборот $\leq 8\,800\,000$ евро, брой служители средно ≤ 50 . Съгласно ДПФИ само по-големите предприятия, които отговарят на поне два от следните критерии, сами по себе си могат да бъдат класифицирани като професионални клиенти: Общо баланс $\geq 20\,000\,000$ евро, нетен оборот $\geq 40\,000\,000$ евро, собствен капитал $\geq 2\,000\,000$ евро. В резултат на това приемането на определенията на ДПФИ ще ограничи обхвата на предприятията, които могат да бъдат изключени по силата на ДСОИ.

¹⁹ Член 16 и 17 от Директива 2006/73/ЕО за прилагане на Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива.

С предложението се изменя член 2, параграф 2 с оглед включването в обхвата на обезщетението на инвеститорите на вземанията, свързани с невъзстановяването на финансови инструменти от страна на предприятието поради неизпълнение на попечител–трета страна. Тази мярка трябва да се справи с потенциалното разминаване, което би възникнало, ако даден попечител не изпълни задълженията си. Инвестиционните предприятия носят отговорност за предприемане на всички разумни стъпки за възстановяване на активите от попечителя.

С предложението не се изменя гореспоменатия член, за да се включи неизпълнението на институция, в която са депозирани парични средства от инвестиционно предприятие. Причината за тази разлика е, че Директива 2006/73/ЕО за прилагане на ДПФИ предвижда много ограничен списък на институциите, където могат да се депозират клиентски средства (централна банка, кредитна институция, банка с разрешение за извършване на дейност в трета страна или квалифициран фонд на паричния пазар)²⁰. Това отличава третирането на парични средства от това на финансовите инструменти; за депозирането на клиентски финансови инструменти, съгласно критериите за финансов и правен анализ на съответното инвестиционно предприятие, могат да бъдат назначени субекти, които не са регламентирани. Този различен режим оправдава различно третиране съгласно ДСОИ.

4.3.3. Неизпълнение на депозитар на ПКИПЦК — член 1, параграф 4, член 2, параграф 1, член 2, параграф 2б, член 4а, член 5, член 10, параграф 1, член 12

Управлението на предприятия за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК)²¹ не е инвестиционна услуга по смисъла на ДПФИ. В резултат на това ДСОИ не покрива ПКИПЦК и притежателите на дялове в тях в случай на загуби поради неизпълнение на депозитар или подпопечител на ПКИПЦК. Ситуацията обаче може да се сравни по същество с тази, описана в параграф 4.3.2, където става въпрос за загуби поради неизпълнение на попечител или подпопечител на инвестиционно предприятие.

В резултат на предложената мярка притежателите на дялове в ПКИПЦК ще имат право да бъдат обезщетявани от схемата за обезщетение на инвеститорите, ако активите не могат да бъдат върнати на ПКИПЦК поради неизпълнение на депозитар или подпопечител на ПКИПЦК. Определението на „инвеститор“ съгласно член 1, параграф 4 трябва да включва притежател на дялове в ПКИПЦК и редица членове се изменят, за да бъде включено неизпълнението на депозитар или подпопечител на ПКИПЦК (членове 2, 4, 5, 10, 12). Тъй като предложението защитава ПКИПЦК или депозитари или подпопечители на ПКИПЦК, цената на това разширяване на обхвата на покритието трябва да се поеме от тези субекти, а не от инвестиционните предприятия. Освен това в светлината на направения избор за разширяване на обхвата на покритието съгласно ДСОИ в случай на неизпълнение на попечител–трета страна, използван във връзка с инвестиционната дейност, се

²⁰ Член 18 от Директива 2006/73/ЕО.

²¹ Директива 2009/65/ЕО относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, свързани с предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) (ОВ L 302, 17.11.2009 г., стр. 32–96).

подразбира, че по подобен начин се третира и рискът при проблеми с депозитари или подпопечители на ПКИПЦК.

С тази мярка се осигурява известна защита за инвеститорите в ПКИПЦК. В същото време тя трябва да бъде допълнена с промени в законодателството, приложимо за дейността на депозитарите на ПКИПЦК съгласно Директивата за ПКИПЦК²² с оглед на по-нататъшната хармонизация на задълженията на депозитарите и режима им на отговорност. Комисията работи върху възможни промени в това законодателство²³.

4.3.4. *Изключване на вземания в случай на пазарна злоупотреба — член 3 и член 9, параграф 3*

Съгласно член 3 от ДСОИ вземанията се изключват, когато е била постановена присъда за изпиране на пари²⁴, но не и вземанията, предявени от инвеститори, които са замесени в пазарна злоупотреба. С изменението на член 3 от ДСОИ изрично се изключва всяка претенция за обезщетение, когато инвеститорът е замесен в действия, които са забранени по силата на Директива 2003/6/ЕО относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара²⁵. Инвеститорите, извършили подобни деяния, трябва да бъдат изключени от обезщетение, тъй като не трябва да се възползват от общата защита, предложена в Директивата.

4.3.5. *Размер на обезщетение — член 4, параграф 1 и член 2, параграф 3*

Член 4, параграф 1 от ДСОИ хармонизира минималния размер на обезщетение (20 000 евро) на всеки инвеститор. При внасянето на ДСОИ за разглеждане се считаше, че е достатъчно този размер да се приведе в съответствие с размера, определен в Директивата относно схемите за гарантиране на депозити (по това време 20 000 евро)²⁶. Но лимитът на обезщетение 20 000 евро никога не е бил коригиран, така че да отразява инфлацията или повишения риск за европейските инвеститори от загуби по финансови инструменти след влизането в сила на ДСОИ. Освен това Директивата относно схемите за гарантиране на депозити (ДСГД) наскоро бе изменена и вече предвижда най-малко 50 000 евро за вложител в кредитна институция, като тази сума трябва да достигне фиксиран размер от 100 000 евро.²⁷

²² Членове 22—26 и 32—36 от Директива 2009/65/ЕО.

²³ Съответното законодателно предложение, предшествано от консултация, трябва да се приеме до пролетта на 2011 г.

²⁴ Изпирането на пари е определено в член 1 от Директива 91/308/ЕИО на Съвета от 10 юни 1991 г. за предотвратяване използването на финансовата система за изпиране на пари. Директивата е отменена с Директива 2005/60/ЕО за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм (ОВ L 309, 25.11.2005 г., стр. 15–36).

²⁵ Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба) (ОВ L 96, 12.4.2003 г., стр. 16–25).

²⁶ Член 7 от Директива 94/19/ЕО относно схемите за гарантиране на депозити.

²⁷ Вж. Директива 2009/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. за изменение на Директива 94/19/ЕО по отношение на гарантирания размер и срока за изплащане (ОВ L 68, 13.3.2009 г., стр. 3–7).

Комисията предлага изменение на член 4, параграф 1, за да се увеличи размерът на обезщетение до фиксираната сума от 50 000 евро. Размерът е фиксиран с оглед отчитане на ефектите от инфлацията в ЕС и с цел размерът на обезщетение по-точно да се приведе в съответствие със средната стойност на инвестициите, държани от непрофесионални клиенти в ЕС. Размерът на обезщетение трябва да се фиксира на определена сума, за да се избегне арбитраж и изборът на инвеститорите да не бъде повлиян от различното покритие, което се дава в различните държави-членки. Тъй като понастоящем някои държави-членки имат по-висок размер на обезщетение, се предвижда клауза за запазване в рамките на три години на вече придобити права, която да им даде възможност да се адаптират към покритие в размер на 50 000 евро.

В контекста на предоставянето на инвестиционни услуги при кредитните институции може да възникнат съмнения относно покритието на депозирани в банка парични средства съгласно ДСОИ, а не съгласно ДСГД. За справяне със ситуации на евентуална несигурност поради специфичния характер на банките, които могат да предоставят както банкови, така и инвестиционни услуги, член 2, параграф 3 от ДСОИ е изменен, за да се определи, че в случай на съмнения инвеститорът трябва да бъде обезщетен съгласно ДСГД (което осигури по-висок размер на покритие). Това би предпазило напълно инвеститорите и би намалило безпокойствата относно равнопоставените условия на конкуренция.

4.3.6. *Принципи на финансиране — член 4а*

Голямата свобода на действие съгласно ДСОИ за това как да се финансират схемите (напр. предварително или последващо финансиране в зависимост от възникването на загуби) и големите различия в начините на организиране на финансирането от отделните държави-членки създават редица проблеми. Това намалява защитата на инвеститорите и тяхното доверие в инвестиционните предприятия (ако инвеститорите не са уверени, че в случай на неплатежоспособност ще има достатъчно средства, за да се платят вземанията им). Това също така засяга правилното функциониране на вътрешния пазар, ако вероятността за необходимост от защита на инвеститорите и вноските, изисквани от предприятията, значително се различават в държавите-членки в зависимост от адекватността на отделните механизми за финансиране.

С нов член се определят основните принципи на финансиране на схемите за обезщетение на инвеститорите. В частност, съгласно разпоредбата:

- По принцип разходите за финансиране на схемите трябва да продължат да се поемат от участниците на пазара;
- Схемите трябва да бъдат достатъчно добре финансирани, пропорционално на потенциалните им задължения;
- С оглед осигуряване на достатъчно финансиране, за всички схеми трябва да се установи минимален целеви размер на капитала. Този целеви размер на капитала ще бъде финансиран изцяло предварително. Като се отчетат настоящите разлики на национално равнище, целевият размер на капитала първоначално трябва да се достигне за срок до десет години;

- Когато в конкретни случаи предварителните средства не достигат, за да покрият задълженията на определена схема, трябва да се осигури допълнително изискване на вноски от субектите, покрити от схемата. Те обаче не трябва да поставят под заплаха стабилността на финансовата система на държавата-членка;
- След като тези източници на финансиране се изчерпат, схемата може да прибегне до заемане на средства от други схеми за обезщетение, както е описано по-долу в точка 4.3.7;
- Трябва да се осигури достъп до източници за многократно финансиране, включително механизми за отпускане на заеми;
- Схемите трябва да публикуват данни за своя размер на финансиране.

Подробното изпълнение на някои точки ще бъде определено съгласно делегирани актове, които трябва да се приемат от Комисията в съответствие с член 290 от Договора. Подробностите, които трябва да бъдат публично оповестени от схемите, ще се определят съгласно технически стандарти от бъдещия Европейски орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП)²⁸.

Настоящата мярка е пропорционална, тъй като води до по-голяма хармонизация на финансирането на схемите без да е твърде прескриптивна и прекалено подробна, като все пак позволява известна гъвкавост на държавите-членки във връзка с практическото прилагане на принципите. По-голямата хармонизация ще подобри правилното функциониране на единния пазар на инвестиционни услуги, като намали различията в третирането на инвестиционните предприятия и инвеститорите в отделните държави-членки. Тя също така ще намали риска от това една схема да получава недостатъчно финансиране, за да изпълнява задълженията си, и следователно ще доведе до по-голяма защита на потребителите и доверие на инвеститорите при използването на инвестиционни услуги.

4.3.7. *Механизъм за отпускане на заеми между националните схеми като последно средство за финансиране — член 4б*

Наред с установяването на съгласувани правила за финансиране между държавите-членки, въвеждането на договорености за сътрудничество между националните схеми трябва да осигури по-голяма защита на инвеститорите и да увеличи доверието им в инвестиционните услуги.

²⁸

През октомври 2009 г. Европейската комисия прие пакет законопроекти за засилване на надзора на финансовия сектор в Европа. По силата на тези законопроекти се създава нов Европейски комитет за системен риск (ЕКСР) за откриване на рисковете във финансовата система в нейната цялост. Чрез тях се създава и Европейска система за финансов надзор (ЕСФН), състояща се от национални надзорни органи и три нови европейски надзорни органа за банков надзор, за надзор на ценни книжа и застраховане и надзор на професионалния пенсионен сектор. ЕОЦКП е един от трите европейски надзорни органа, включени в законодателния пакет. Съответното законодателно предложение може да се прочете на следния адрес: http://ec.europa.eu/internal_market/finances/docs/committees/supervision/20090923/com2009_503_en.pdf.

Системата се основава на принципа на солидарност между националните схеми. Съгласно предложения член като последно средство за финансиране се въвежда механизъм за отпускане на заеми между схемите.

Тези мерки трябва временно да осигурят на схемите алтернативен поддържащ източник на финансиране при конкретни условия. Те също така ще способстват за създаването на по-тясна връзка и по-добра текуща координация между националните схеми и ще действат като стимул за разработване на по-хармонизирани практики и работни процедури. Обстойните принципи на финансиране и (междинното) задължение за изплащане, отнасящи се за схемата заемополучател, ще ограничат моралния риск сред по-малките и по-добре финансирани схеми. А именно:

- Схемите трябва да имат право да получават заеми от другите схеми, ако средствата им са недостатъчни за покриване на непосредствените им потребности;
- Част от предварителното финансиране във всяка схема за обезщетение трябва да бъде предоставена за отпускане на заеми на други схеми;
- Всяка молба за заеми се изпраща до ЕОЦКП, който оценява дали са спазени съответните изисквания и, ако това е така, я препраща на другите схеми;
- Заемите трябва да бъдат изплащани на схемите заемодатели в срок до пет години от приемане на молбата. Върху заемите трябва да се начисляват лихви; лихвеният процент трябва да е равен на лихвения процент по овърнайт кредитите (т.нар. пределно кредитно улеснение) на ЕЦБ;
- Механизмът за отпускане на заеми трябва да бъде ограничен до вземанията, покривани съгласно Директивата. Например схемите няма да могат да получават заеми за нужди, възникнали поради неизпълнение на субекти, които не са включени в предмета на Директивата;
- С оглед да се избегне бързото изчерпване на наличните средства за отпускане на заеми на равнището на ЕС за всеки отделен случай може да бъде използван лимит 20 % от частта, отделена за отпускане на заеми.

4.3.8. Лимит на обезщетение („принцип на съзастраховане“) — член 4, параграф 4, член 8, параграф 1

Член 4, параграф 4 от ДСОИ позволява на държавите-членки да ограничат покритието на обезщетението до определен процент (равен на 90 % или повече) от вземането на инвеститора. Това означава, че може да се наложи един клиент да понесе част от загубата (в рамките на лимита на обезщетение). Причината за тази възможност, описана в ДСОИ, бе да насърчи инвеститорите да бъдат предпазливи при избора на инвестиционни предприятия²⁹. Но може да се твърди, че е нереалистично да се очаква непрофесионалните инвеститори да могат да определят за кои предприятия има по-голяма или по-малка вероятност да бъдат засегнати от измами или неизправност на системите.

²⁹

Вж. съображение 13 от Директивата.

Елиминирането на възможността съгласно член 4, параграф 4 осигурява по-голяма защита на инвеститорите съгласно ДСОИ, тъй като клиентите вече няма да трябва да понасят част от загубата, ако в едно предприятие има установена измама или други проблеми със системите или контрола на предприятието.

Освен това с цел по-добра защита на инвеститорите се елиминира разпоредбата, която дава възможност на държавите-членки да изключат от покритието на схемата за обезщетение средства във валути, различни от тези на държавите-членки. Това осигурява по-добра защита на инвеститорите, защото гарантира, че средствата на клиентите се покриват независимо от използваната валута.

4.3.9. Срокове за изплащане — член 2, член 9, параграф 2

Член 9, параграф 2 от ДСОИ определя точен краен срок за възстановяване (възможно най-кратък, но не по-дълъг от три месеца). Този срок обаче започва да тече едва след като са установени „правото и размерът на вземането“. Т.е. той не е свързан с датата, на която предприятието е обявило, че е изпаднало в неплатежеспособност. Обработката на вземанията отнема значително повече време от определените срокове, като може да стигне до няколко години, както сочат последните случаи. Така че на практика съществува значително забавяне преди един инвеститор да получи обезщетение. Това подкопава защитата и доверието на инвеститорите.

Предложеното изменение на член 9, параграф 2 въвежда задължението схемите временно да плащат частично обезщетение на базата на първоначална оценка на вземането, ако срокът за изплащането е по-дълъг от определен период. Размерът на частичното плащане възлиза на една трета от първоначалната оценка на вземането. Остатъкът се изплаща по-късно след като вземането е изцяло проверено. Схемите също така трябва да могат да си възстановяват временно изплатените суми, ако впоследствие се установи, че вземането всъщност е било недействително.

Член 2 също е изменен, за да се уточни, че в срок до три месеца компетентен орган трябва да определи дали едно предприятие не е в състояние да изпълни задълженията си към инвеститорите. Това трябва да намали безпокойствата в отделните случаи, при които компетентните органи може много бавно да направят такова определяне.

Сроковете за изплащане, въведени с предложението, отчитат разликата между ситуацията, включени в ДСОИ и ДСГД. Съгласно ДСГД парите на вложителите трябва да бъдат изплатени в срок до 20 работни дни от датата, на която органите констатираят неспособността на кредитните институции да изплатят депозитите. При схемите за обезщетение, в случаите на измами, незаконни практики или оперативни проблеми, обхванати в директивата, се изисква по-дълъг срок за изплащане, за да се възстанови позицията на отделните инвеститори.

4.3.10. Информация, която трябва да се предоставя на инвеститорите — член 10, параграф 1

Член 10, параграф 1 от ДСОИ изисква държавите-членки да гарантират, че инвестиционните предприятия предоставят на действителните и потенциалните инвеститори информация за съответната схема за обезщетение на инвеститорите, включително сумата и обхвата на покритието. Тази информация се представя в лесноразбираем вид. Съществуват обаче безпокойства относно практическото приложение на тази разпоредба в държавите-членки.

Член 10, параграф 1 се изменя, за да се изисква и от управителите на ПКИПЦК, като последица от разширяването на покритието на Директивата, да уведомяват инвеститорите по ясен и достъпен начин какво се покрива в действителност от схемите (напр. инвестиционният риск обикновено не се покрива). Съгласно настоящото предложение съществуващото задължение на инвестиционните предприятия да осигуряват информация на новите клиенти относно схемите за обезщетение се допълва, като се изисква да се представят допълнителни данни за това какво се обезщетява съгласно ДСОИ и как това се прилага в трансгранични ситуации, както и за ПКИПЦК. По-точно от тях ще се изисква ясно да обяснят, че определени загуби (напр. поради инвестиционните рискове) не подлежат на изплащане на обезщетение съгласно ДСОИ.

5. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на Съюза.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на Директива 97/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета
относно схемите за обезщетение на инвеститорите**

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз и по-специално член 53, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия³⁰,

след изпращане на проекта на законодателен акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет³¹,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) В публикувания по искане на Комисията на 25 февруари 2009 г. доклад на групата на високо равнище от експерти, председателствана от г-н Жак дьо Ларозиер, се заключава, че е необходимо укрепване на надзорната рамка на финансовия сектор в Европа, за да се намали рискът и остротата на бъдещи финансови кризи, при което се препоръчват амбициозни реформи на структурата на надзора, включително създаването на Европейска система за финансов надзор, в която влизат три европейски надзорни органа: един за сектора на ценните книжа, един за сектора на застраховането и професионалното пенсионно осигуряване и един за банковия сектор, както и създаването на Европейски комитет за системен риск. Със Съобщението на Комисията от 4 март 2009 г. — „Движеща сила за възстановяването на Европа“, бе предложено да се заздравява регулаторната рамка на финансовите услуги в Съюза и в частност да се увеличи защитата на инвеститорите. През септември 2009 г. Комисията предложи законодателен пакет за създаване на новите органи, в т.ч. Европейски орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП), за да допринесе за последователното прилагане на законодателството на Съюза, както и за установяването на висококачествени общи регулаторни и надзорни стандарти и практики.
- (2) Необходимо е да се измени Директива 97/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 март 1997 г. относно схемите за обезщетение на инвеститорите³², за

³⁰ ОВ С , , стр. .

³¹ ОВ С , , стр. .

да се поддържа доверие във финансовата система и да се защитават по-добре инвеститорите с оглед на промените в законодателната рамка на Съюза, развитието на финансовите пазари и проблемите, които се срещат при прилагането на тази Директива в държавите-членки в случаите на невъзможност на инвестиционните предприятия да върнат активите, които държат от името на клиентите.

- (3) Към момента на приемането ѝ Директива 97/9/ЕО допълва Директива 93/22/ЕИО от 10 май 1993 г. относно инвестиционните услуги в областта на ценните книжа³³ с цел да се гарантира, че всяка държава-членка ще създаде система за обезщетение на инвеститорите, за да осигури хармонизирано минимално ниво на защита поне за дребните инвеститори, в случай че дадено инвестиционно предприятие не е в състояние да изпълнява задълженията към клиентите си. Когато Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти, изменяща Директиви 85/611/ЕИО и 93/6/ЕИО на Съвета и Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и отменяща Директива 93/22/ЕИО³⁴ на Съвета, отмени Директива 93/22/ЕИО, в нея беше поместен нов списък от инвестиционни услуги и дейности, за да се включи пълната гама от дейности, ориентирани към инвеститорите, и да се осигури необходимата степен на хармонизация, за да се предложи на инвеститорите високо ниво на защита и да се позволи на инвестиционните предприятия да предоставят услуги в целия Съюз. Следователно е необходимо Директива 97/9/ЕО да се приведе в съответствие с Директива 2004/39/ЕО, за да се гарантира, че всички инвестиционни услуги и дейности продължават да имат адекватно покритие съгласно схемите.
- (4) Към момента на приемането ѝ Директива 97/9/ЕО отчита покритието и функционирането на схемите за гарантиране на депозити, регламентирани съгласно Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно схемите за гарантиране на депозити³⁵. Следователно е подходящо да продължат да се отчитат всички изменения на Директива 94/19/ЕО.
- (5) Инвеститорите може да не са осведомени за лимитите на разрешения на инвестиционните предприятия и затова е необходимо да бъдат защитавани в ситуации, в които инвестиционните предприятия действат в нарушение на разрешението си, по-специално като държат клиентски активи или предоставят услуги на определен вид клиент противно на условията на своето разрешение. Следователно схемите трябва да покриват клиентски активи, които фактически се държат от инвестиционните предприятия във връзка с всяка инвестиционна дейност.
- (6) Директива 2006/73/ЕО на Комисията от 10 август 2006 г. за прилагане на Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от

³² ОВ L 84, 26.3.1997 г., стр. 22–31.

³³ ОВ L 141, 11.6.1993 г., стр. 27–46.

³⁴ ОВ L 145, 30.4.2004 г., стр. 1–44.

³⁵ ОВ L 135, 31.5.1994 г., стр. 5–14.

инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива³⁶ позволява на инвестиционните предприятия да депозират финансови инструменти, държани от името на клиенти, по сметки, открити от трета страна. Третата страна не подлежи задължително на специално регулиране и надзор. Независимо от спазването на условията на Директива 2006/73/ЕО, неизпълнението на третата страна може да засегне правата на инвеститорите, ако тази страна не е в състояние да върне финансовите инструменти на инвестиционното предприятие. За увеличаване на доверието на инвеститорите е подходящо да се разшири обхватът на обезщетението съгласно Директива 97/9/ЕО, без да се накърняват приложимите национални режими на отговорност, така че това обезщетение да обхваща неспособността на дадено инвестиционно предприятие да върне клиентски финансови инструменти поради неизпълнение на трета страна, в която финансовите инструменти са били депозирани от инвестиционното предприятие или от неговите попечители.

- (7) Директива 2006/73/ЕО изисква инвестиционните предприятия да внасят всички парични средства на клиентите, които получават, по една или повече сметки, открити от трета страна. Субектите-трети страни се ограничават до централна банка, кредитна институция, банка с разрешение за извършване на дейност в трета държава или квалифициран фонд на паричния пазар. Поради строгия режим, осигурен с Директива 2006/73/ЕО, не е необходимо да се разширява обхвата на схемите, за да се включи неизпълнението на третата страна, където средствата са депозирани.
- (8) Тъй като покритието на обезщетението съгласно Директива 94/19/ЕО е вече по-голямо от това съгласно настоящата Директива, е необходимо да се осигури максимална защита на инвеститорите в случаите, когато двете директиви 94/19/ЕО и 97/9/ЕО могат да покрият активи, държани от банките. Следователно в тези случаи инвеститорът трябва да бъде обезщетен съгласно Директива 94/19/ЕО.
- (9) С оглед да могат да възстановят средствата, платени за обезщетение, схемите, които извършват плащания за обезщетение на инвеститорите за неизпълнение на депозитар или трета страна, трябва да имат право да встъпват в правата на инвеститора, инвестиционното предприятие или предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (наричани по-долу за краткост „ПКИПЦК“) при производство по ликвидация за суми, равни на техните плащания. Настоящата Директива не трябва да предвижда намаляване на отговорността на инвестиционните предприятия или ПКИПЦК за възстановяване на активи от депозитар или попечител.
- (10) Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК)³⁷, изисква активите на ПКИПЦК да бъдат съхранявани от депозитар. Ако депозитарят или един от неговите подпопечители изпадне в неплатежоспособност и не е в състояние да върне съхраняваните финансови инструменти, това се отразява върху стойността на дяловете или акциите в

³⁶ ОВ L 241, 2.9.2006 г., стр. 26–58.

³⁷ ОВ L 302, 17.11.2009 г., стр. 32–96.

ПКИПЦК. За да се увеличи защитата в тази ситуация, притежателите на дялове и акции в ПКИПЦК трябва да се ползват от същата степен на защита, както ако са инвестирали директно в съответните финансови инструменти, в случай че субектът, който държи финансовите инструменти, не е в състояние да ги върне. Притежателите на дялове и притежателите на акции в ПКИПЦК трябва да получат обезщетение за загубата на стойността на ПКИПЦК. В същото време те трябва да могат да си задържат дяловете или акциите в ПКИПЦК, за да запазят правото си на възстановяване на средствата и да го използват, когато намерят за подходящо.

- (11) Директива 97/9/ЕО вече изключва от обезщетение от схемите за обезщетение на инвеститорите вземания, произтичащи от сделки, при които е била постановена присъда за изпиране на пари по смисъла на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм³⁸. Освен това е целесъобразно да се изключи всяка претенция за обезщетение, когато лицето, което предявява вземането е придобило съответните активи в резултат на дейност, забранена съгласно Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба)³⁹.
- (12) Минималният размер на обезщетение е установен през 1997 г. и оттогава не е променян. Този размер трябва да бъде увеличен на 50 000 евро, за да се отчете развитието на финансовите пазари и промените в законодателната рамка на Съюза. Тази сума отчита ефектите от инфлацията в Съюза и необходимостта размерът на обезщетение да се приведе в по-точно съответствие със средната стойност на инвестициите, държани от непрофесионални клиенти в държавите-членки. За да се повиши защитата, осигурявана на инвеститорите, трябва да се премахне съществуващата възможност държавите-членки да ограничат или изключат от обезщетение средства във валути, различни от тези на държавите-членки.
- (13) С оглед да се гарантира, че инвеститорите получават обезщетението, предвидено в настоящата Директива, и сравнимо ниво на инвеститорска защита в държавите-членки, е необходимо да се установят общи правила за финансирането на схемите. Схемите трябва да бъдат финансирани пропорционално на своите задължения. Трябва да се осигури подходящ размер на предварителното финансиране и схемите трябва да разполагат с адекватни механизми, за да оценят и постигнат своя целеви размер на финансиране преди възникването на загуба съгласно Директива 97/9/ЕО. В срок до десет години трябва да се постигне общ минимален целеви размер на капитала.
- (14) При необходимост трябва да се гарантира своевременното покритие на всички потребности, които не са покрити от средствата, събрани от членовете преди възникване на загубата. За тази цел може да се прибегне до извънредно изискване на вноски от членовете на схемата или до източници за отпускане на

³⁸ ОВ L 309, 25.11.2005 г., стр. 15.

³⁹ ОВ L 96, 12.4.2003 г., стр. 16.

заеми, например търговски банки или държавни институции с търговска дейност.

- (15) Функционирането на схемите към момента е много различно в държавите-членки и настоящата Директива има за цел да въведе допълнителна хармонизация, като остави известна гъвкавост на държавите-членки във връзка с детайлната организация на схемите. Комисията трябва да е упълномощена да приема делегирани актове за определени съществени особености на функционирането на схемите в съответствие с член 290 от Договора. В частност делегираните актове трябва да бъдат приети с оглед на метода за определяне на потенциалните задължения на схемите, алтернативните механизми за финансиране, с които схемите трябва да разполагат, за да могат, когато е необходимо, да получават краткосрочно финансиране, критериите за определяне на вноските от субекти, покрити от схемите, както и факторите, които трябва да се разглеждат при оценяване на условието допълнителните вноски да не поставят под заплаха стабилността на финансовата система на дадена държава-членка. С цел определяне на условията за прилагане на разпоредбите относно финансирането на схемите Европейският орган за ценни книжа и пазари, създаден с Регламент .../... на Европейския парламент и на Съвета [ЕОЦКП]⁴⁰, трябва да разработи технически стандарти относно данните, които трябва да се оповестят от схемите.
- (16) С оглед да се гарантира, че инвеститорите получават обезщетение своевременно, трябва да се създаде механизъм за отпускане на заеми между националните схеми в Съюза като последно средство за финансиране. Системата трябва да включва възможността схемите да заемат средства от други схеми в извънредните случаи, когато са изправени пред временна липса на финансиране. За тази цел част от предварителното финансиране във всяка схема трябва да бъде предназначена за отпускане на заеми на други схеми.
- (17) С механизма за отпускане на заеми не трябва да се ограничават фискалните задължения на държавите-членки. Схемите заемополучатели трябва да могат да прибегнат до възможността за заем, предвидена в настоящата Директива, след изчерпване на средствата, събрани за постигане на целевия размер на капитала и допълнително изисканите вноски от своите членове. Като се съобразява с надзора на схемите за обезщетение на инвеститорите от страна на държавите-членки, ЕОЦКП трябва да улеснява инвестиционните предприятия и ПКППЦК да упражняват дейността си, като в същото време осигурява ефективна защита на инвеститорите. За тази цел ЕОЦКП трябва да потвърди, че условията за отпускане на заеми между схемите за обезщетение на инвеститорите, постановени в настоящата Директива, са изпълнени, както и в рамките на строгите лимити, определени от Директивата, да обяви сумите, които трябва да се отпускат от всяка схема, първоначалния лихвен процент, както и срока на заема. В това отношение ЕОЦКП трябва да събира информация и за схемите за обезщетение на инвеститорите, в частност за размера на покритите парични средства и финансови инструменти във всяка схема, одобрена от компетентните органи. Той трябва да уведомява другите схеми за задължението им за отпускане на заеми.

40

ОВ L ...

- (18) С оглед да се опрости процесът на отпускане на заеми, ако в държава-членка е създадена повече от една схема, държавата-членка трябва да определи само една схема, която да действа като схема заемотател в тази държава-членка, и съответно да уведоми Европейския орган за ценни книжа и пазари. Получаването на заеми трябва да се ограничи до покритието на обезщетението, произтичащо от Директива 97/9/ЕО.
- (19) Необходимо е да се гарантира, че всички налични средства за отпускане на заеми могат да бъдат усвоени, за да се удовлетворят множество молби от схемите заемополучатели. За тази цел нито един заем не трябва да надвишава предварително определен праг от наличните средства за отпускане на заеми.
- (20) За да се ускори процесът на обезщетение, във възможно най-кратък срок компетентният орган трябва да установи неспособността на дадено инвестиционно предприятие да изпълни задълженията си, произтичащи от предявени вземания на инвеститори.
- (21) Процедурите, необходими за определяне правото и размера на вземането, често зависещи от националните административни закони и законите за обявяване в несъстоятелност, могат да са причина за дълги забавяния на плащанията на инвеститорите. За да се съкрати срокът за изплащане, е необходимо да се гарантира, че при системи или в ситуации, при които правото и размерът на вземането зависят от неплатежоспособността или от съдебните процедури по отношение на субектите, които не спазват задълженията си, схемите трябва да могат да участват в тези процедури. Освен това задължението да се отпуска временно изплащане на частично обезщетение трябва да бъде предвидено в случай на закъснения по-дълги от дванадесет месеца, за да се позволи на инвеститорите да получат част от предявеното обезщетение. Трябва да се предвидят механизми за връщане на паричните средства на схемите, ако се установи, че вземането е било одобрено по грешка.
- (22) Директива 97/9/ЕО позволява на държавите-членки да изключат професионалните и институционални инвеститори от покритие, но съответният списък не е съгласуван с класификацията на клиенти на инвестиционните предприятия съгласно Директива 2004/39/ЕО. За да се гарантира последователност между Директиви 97/9/ЕО и 2004/39/ЕО, да се опрости оценката за схемите за обезщетение и да се ограничи евентуалното изключване на предприятия само до големите предприятия, Директива 97/9/ЕО трябва да се отнася за инвеститорите, за които се счита, че са професионални клиенти по смисъла на Директива 2004/39/ЕО.
- (23) Комисията трябва да бъде упълномощена да приема делегирани актове в съответствие с член 290 от Договора. В частност делегирани актове трябва да се приемат по отношение на определянето на метода за изчисляване на целевия размер на капитала, който трябва да се въведе от схемите, както и за промяна на този целеви размер, на процента на определения таван на наличните средства за отпускане на заеми между националните схеми за обезщетение, процедурата за уреждане на вземанията на инвеститорите и техническите критерии за изчисляване на загубата на стойността на ПКИПЦК при обстоятелствата, включени в настоящата Директива. Комисията трябва също така да е

упълномощена посредством делегирани актове да изменя процента на наличните средства за отпускане на заеми, като отчита развитието на финансовите пазари.

(24) Следователно Директива 97/9/ЕО следва да бъде съответно изменена,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1
Изменения на Директива 97/9/ЕО

Директива 97/9/ЕО се изменя, както следва:

(1) Член 1 се изменя, както следва:

а) Точка 2 се заменя със следното:

„2. „инвестиционна дейност“ означава инвестиционни услуги и дейности, както е определено в член 4, параграфи 1 и 2 от Директива 2004/39/ЕО, както и допълнителното обслужване, посочено в точка 1 на раздел Б от приложение I към Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (*);

* ОВ L 45, 16.2.2005 г., стр. 18.“

б) Точка 4 се заменя със следното:

„4. „инвеститор“ във връзка с инвестиционната дейност означава всяко лице, което е поверило парични средства или инструменти на инвестиционно предприятие, а във връзка с дейността на ПКИПЦК, притежател на дялове или акции в ПКИПЦК (наричан по-долу за краткост „притежател на дялове“);“

в) Точка 7 се заменя със следното:

„7. „компетентни органи“ означава органите, определени в член 4, параграф 1, точка 22 от Директива 2004/39/ЕО и в член 2, параграф 1, буква з) от Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (*).

Когато настоящата Директива се отнася до [регламент на ЕОЦКП], схемите за обезщетение на инвеститорите трябва за целите на този регламент да се считат за компетентни органи съгласно член 2, параграф 3 от [регламента на ЕОЦКП];

* ОВ L 302, 17.11.2009 г., стр. 32.“

г) Добавят се следните точки 8—11:

„8. „ПКИПЦК“ означава предприятие, както е определено в член 1, параграфи 2 и 3 от Директива 2009/65/ЕО;

9. „депозитар“ във връзка с дейността на ПКИПЦК означава институция, както е определено в член 2, параграф 1, буква а) от Директива 2009/65/ЕО;“

10. „трета страна“ във връзка с инвестиционната дейност означава институция, в която инвестиционно предприятие е депозирало финансови инструменти,

които държи от името на свои клиенти съгласно член 17 от Директива 2006/73/ЕО, или в която тази институция е депозирала допълнително финансовите инструменти; във връзка с дейността на ПКИПЦК — институция, в която депозитар на ПКИПЦК е поверил активи от името на ПКИПЦК;

11. „нискорискови активи“ означава активи, които спадат към една от категориите, описани в първа и втора категория в таблица 1 от точка 14 на приложение I към Директива 2006/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (*), но без активите, определени като квалифицирани в точка 15 на посоченото приложение.

* ОВ L 177, 30.6.2006 г., стр. 201.“

д) Добавя се следният параграф 2:

„2. Разпоредбите на настоящата Директива, които се прилагат за инвестиционните предприятия, трябва да се прилагат и за дружества за управление на активи, получили разрешение в съответствие с Директива 2009/65/ЕО, когато разрешението им обхваща и услугите, изброени в член 6, параграф 3 от тази Директива.“

(2) Член 2 се изменя, както следва:

а) Първата алинея на параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Всяка държава-членка гарантира, че на нейната територия са създадени и са признати официално една или повече схеми за обезщетение на инвеститорите. Освен в случаите, посочени във втора алинея и в член 5, параграф 3, никое инвестиционно предприятие с разрешение за извършване на дейност в тази държава-членка, или ПКИПЦК с разрешение за извършване на дейност в тази държава-членка, не може да извършва инвестиционна дейност или дейност в качеството си на ПКИПЦК, ако не участва в такава схема.“

б) Параграф 2 се заменя със следното:

„2. Схемата осигурява покритие на инвеститорите във връзка с инвестиционната дейност в съответствие с член 4, когато едно от следните условия е спазено предварително:

- а) компетентните органи са установили, че инвестиционно предприятие към дадения момент и по причини, свързани пряко с финансовото му състояние или финансовото състояние на трета страна, в която се депозирани финансови инструменти от инвестиционното предприятие, не изглежда в състояние да изпълнява задълженията си, произтичащи от вземанията на инвеститорите, и че в скоро време няма изгледи да може да направи това,
- б) съдебен орган е постановил временно отменяне на възможността на инвеститорите да предявяват вземанията си срещу предприятието или възможността на предприятието да предявява вземанията си срещу третата страна по причини, свързани пряко с финансовото

състояние на инвестиционното предприятие или финансовото състояние на третата страна, в която се депозирани финансови инструменти от инвестиционното предприятие.

Държавите-членки трябва да гарантират, че компетентните органи правят констатацията, както е посочено в буква а) на първата алинея, възможно най-скоро и при всяко положение в срок до 3 месеца от момента, в който научат, че едно инвестиционно предприятие не е изпълнило задълженията си, произтичащи от предявените вземания на инвеститорите.“

в) Добавят се следните параграфи 2а, 2б и 2в:

„2а. Покритието, посочено в параграф 2, се осигурява в съответствие с правните и договорни условия, приложими за вземания, възникнали в резултат на неспособността на инвестиционното предприятие да извърши някое от следните действия:

- а) да възстанови паричните средства, които дължи или които са собственост на инвеститорите и които държи от тяхно име във връзка с инвестиционната дейност;
- б) да върне на инвеститорите инструменти, които са тяхна собственост и които държи, администрира или управлява от тяхно име във връзка с инвестиционната дейност.

Държавите-членки гарантират, че схемите осигуряват покритие, когато финансовите инструменти или паричните средства се държат, администрират или управляват за или от името на инвеститор, независимо от вида на инвестиционната дейност, която се извършва от предприятието, и независимо дали предприятието действа в съответствие с ограниченията, описани в неговото разрешение.

2б. Схемата осигурява също така покритие на притежателите на дялове в ПКИПЦК в съответствие с член 4, когато едно от следните условия е спазено предварително:

- а) компетентният орган е установил, че депозитар или трета страна, на когото са поверени активите на ПКИПЦК, не е в състояние да изпълнява задълженията си към ПКИПЦК в дадения момент и по причини, свързани пряко с финансовото състояние на депозитаря или третата страна и че в скоро време няма изгледи да може да направи това;
- б) съдебен орган е постановил временно отнемане на възможността на ПКИПЦК да предявява вземанията си срещу депозитаря или третата страна по причини, свързани пряко с финансовото състояние на депозитаря или третата страна, на която са поверени активи на ПКИПЦК.

Държавите-членки трябва да гарантират, че компетентните органи правят констатацията, както е посочено в буква а) на първата алинея, възможно най-скоро и при всяко положение в срок до 3 месеца от момента, в който научат, че

депозитар или трета страна, на които са поверени активите на ПКИПЦК, не са изпълнили задълженията си, възникнали от предявените вземания на ПКИПЦК.

2в. Покритието, посочено в параграф 2б, се осигурява в съответствие с правните и договорни условия, приложими за вземане от притежател на дялове в ПКИПЦК за загубата на стойността на дела на ПКИПЦК поради неспособността на депозитар или трета страна, на които са поверени активите на ПКИПЦК, да извърши някои от следните действия:

- а) да възстанови паричните средства, които дължи или които са собственост на ПКИПЦК и които държи от негово име във връзка с дейността на ПКИПЦК,
- б) да върне на ПКИПЦК инструменти, които са негова собственост и които държи или администрира от негово име във връзка с дейността на ПКИПЦК.“

е) Параграф 3 се заменя със следното:

„3. Всяко вземане към кредитна институция, посочено в параграф 2а, , което в дадена държава-членка отговаря на условията за одобрение както съгласно настоящата Директива, така и съгласно Директива 94/19/ЕО, трябва да се урежда съгласно Директива 94/19/ЕО. Едно вземане няма право да бъде одобрено повече от веднъж по двете директиви.“

(3) Член 3 се заменя със следния текст:

„Член 3

Вземанията, произтичащи от сделки, във връзка с които е постановена присъда за изпиране на пари по смисъла на член 1 от Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (*), или произтичащи от поведение, забранено съгласно Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (**), се изключват от всякакво обезщетение по схемите за обезщетение на инвеститорите.

* ОВ L 309, 25.11.2005 г., стр. 15.

** ОВ L 96, 12.4.2003 г., стр. 16.“

(4) Член 4 се изменя, както следва:

а) Параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите-членки гарантират, че схемите осигуряват покритие в размер на 50 000 евро за всеки инвеститор по отношение на вземанията съгласно член 2, параграф 2а или 2в.

Държавите-членки, които осигуряват покритие в размер, по-голям от 50 000 евро към момента на приемане на настоящата Директива, могат да поддържат този размер на покритие не повече от 3 години от датата на транспониране на

Директивата. След тази дата тези държави-членки следва да гарантират, че размерът на покритието е 50 000 евро.

Държавите-членки, които превръщат сумите в евро в своята национална валута, при превръщането трябва първоначално да използват обменния курс към датата на влизане в сила на настоящата Директива.

Държавите-членки могат да закръгляват получените от превръщането суми, при условие че закръгляването не надхвърля 2 500 евро.

Без да се засяга четвъртата алинея, държавите-членки трябва да коригират размерите на покрития, превърнати в друга валута, в съответствие със сумата, посочена в настоящия параграф, на всеки пет години. Държавите-членки могат по-рано да направят тази корекция на размерите на покрития след като са се консултирали с Комисията след възникването на непредвидени обстоятелства като например колебания на обменния курс.

б) Добавя се следният параграф 1а:

„1а. Комисията може да коригира посредством делегирани актове сумата, посочена в параграф 1, като отчете следните параметри:

а) инфлацията в Съюза на базата на промените на хармонизирания индекс на потребителските цени, публикуван от Комисията;

б) средния размер на паричните средства и финансовите инструменти, държани от инвестиционните предприятия от името на непрофесионалните инвеститори.“

в) Параграф 2 се заменя със следното:

„2. Държава-членка може да предвиди изключването на определени инвеститори от покритие от схемите за вземанията, посочени в член 2, параграф 2а или 2в, или предоставянето на по-малко покритие за тези инвеститори. Такива случаи на изключване трябва да бъдат като описаните в приложение 1.“

г) Параграф 4 се заличава.

(5) Добавят се следните членове 4а и 4б:

„Член 4а

1. Държавите-членки гарантират, че схемите разполагат с адекватни системи за определяне на потенциалните им задължения. Държавите-членки гарантират, че схемите за обезщетение се финансират адекватно, пропорционално на техните задължения.
2. Държавите-членки гарантират, че всяка схема установява целеви размер на капитала най-малко 0,5 % от стойността на паричните средства и финансовите инструменти, държани, администрирани или управлявани от инвестиционните предприятия или ПКППЦК, които се покриват от схемата за обезщетение на

инвеститорите. Стойността на покритите парични средства и финансови инструменти се изчислява всяка година към 1 януари.

Комисията приема посредством делегирани актове в съответствие с член 13а и при условията на член 13б и член 13в мерки за определяне на метода за изчисляване на стойността на паричните средства и финансовите инструменти, които се покриват от схемите за обезщетение на инвеститорите, за да определи целевия размер на капитала, който трябва да се определи от схемите, и да променя този целеви размер, като отчита развитието на финансовите пазари.

3. Целевият размер на капитала се финансира преди и независимо от възникването на събитие, съответстващо на член 2, параграфи 2 или 2б. Държавите-членки гарантират, че размерът на финансиране за всяка схема се постига в срок до десет години от влизане в сила на настоящата Директива и че всяка схема приема и изпълнява подходящо планиране, за да осъществи тази цел.

Събраните вноски за постигане на целевия размер на капитала трябва да бъдат инвестирани само в парични депозити и нискорискови активи с остатъчен срок до падежа максимум 24 месеца, които могат да бъдат ликвидирани в срок, не по-дълъг от един месец.

4. Държавите-членки гарантират, че схемите могат да поискат допълнителни вноски от членовете на схемата, ако целевият размер на капитала не достига да се изплатят вземанията, посочени в член 9, параграф 2. Тези допълнителни вноски не трябва да надхвърлят 0,5 % от покритите парични средства и финансови инструменти в съответствие с параграф 2 на настоящия член. Тези допълнителни вноски не трябва да поставят под заплаха стабилността на финансовата система на съответната държава-членка и трябва да бъдат основани на критерии за допустимост.
5. Държавите-членки гарантират, че схемите разполагат с адекватни алтернативни механизми за финансиране, за да могат да получават краткосрочно финансиране за изплащане на вземанията срещу схемата, след като сумата от предварителното финансиране бъде изчерпана. Тези механизми могат да включват механизми за отпускане на заеми от търговски банки. Те могат да включват и механизми за отпускане на заеми от държавни институции, при условие че тези механизми са на търговска база.
6. Държавите-членки гарантират, че разходите за финансиране на схемите във връзка с инвестиционната дейност се поемат окончателно от инвестиционните предприятия или попечителите—трети страни, покрити от схемата, а разходите във връзка с дейността на ПКИПЦК — от ПКИПЦК или техните депозитари или трети страни, които са покрити от схемата. Всяка година се събират редовни вноски от членовете.
7. Държавите-членки ежегодно уведомяват ЕОЦКП за целевия размер на капитала, посочен в параграф 2, и размера на финансиране, посочен в параграф 3, на схемите в съответната държава-членка. Тази информация трябва да бъде потвърдена от компетентните органи и трябва заедно с това потвърждение да бъде изпратена на ЕОЦКП в срок до 30 дни от края на всяка година.

Държавите-членки гарантират, че информацията, описана в първата алинея, се публикува на уебсайта на схемите най-малко веднъж в годината.

8. Държавите-членки гарантират, че 10 % от сумата за предварително финансиране на схемите, посочена в член 4а, параграф 2, е на разположение за отпускане на заеми на други схеми съгласно условията, определени в член 4в.

Посредством делегирани актове в съответствие с член 13а и съгласно условията на членове 13б и 13в Комисията може да изменя процента на сумата за предварително финансиране, който трябва да е на разположение за отпускане на заеми на други схеми, като се отчита развитието на финансовите пазари.

9. Посредством делегирани актове в съответствие с член 13а и при условията на член 13б и член 13в Комисията приема мерки за определяне на:

- а) метода за определяне на потенциалните задължения на схемите, както е посочено в параграф 1;
- б) алтернативните механизми за финансиране съгласно посоченото в параграф 5, с които схемите трябва да разполагат, за да могат при необходимост да получават краткосрочно финансиране;
- в) факторите, които трябва да се разглеждат при оценяване на риска допълнителните вноски съгласно параграф 4 да поставят под заплаха стабилността на финансовата система на дадена държава-членка;
- г) критериите за определяне на вноските от покритите субекти, както е посочено в параграф 6.

10. За да се осигурят еднакви условия за прилагането на параграф 7, втора алинея Европейският орган за ценни книжа и пазари, създаден с Регламент .../... на Европейския парламент и на Съвета (*) [ЕОЦКП] (наричан по-долу „ЕОЦКП“) следва да разработи проект на технически стандарти за определяне подробностите на информацията, която трябва да бъде публикувана от схемите.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на технически стандарти, посочени в първата алинея, до 31 декември 2012 г.

Комисията може да приеме проектите на технически стандарти, посочени в първата алинея, в съответствие с процедурата, определена в член 7д от Регламент .../.... [ЕОЦКП].

Член 4б

1. Една схема трябва да има право да получава заеми от всички други схеми в Съюза, посочени в член 2, ако са спазени всички изброени по-долу условия:

- а) схемата заемополучател не е в състояние да изпълни задълженията си съгласно член 2, параграфи 2а или 2в поради направени предишни плащания за изпълнение на тези задължения;

- б) положението, описано в буква а) на настоящата алинея, се дължи на липса на средства, както е посочено в член 4а, параграф 3;
- в) схемата заемополучател е прибягнала до допълнителни вноски в съответствие с член 4а, параграф 4;
- г) схемата заемополучател поема правното задължение получените като заем средства да бъдат усвоени с цел изплащане на вземания съгласно член 2, параграфи 2а и 2в;
- д) схемата, която не е върнала заем на други схеми съгласно настоящия член, не може нито да получава, нито да отпуска заем на другите схеми;
- е) схемата заемополучател обявява сумата на заявените парични средства;
- ж) схемата заемополучател уведомява незабавно ЕОЦКП и обявява причините, поради които гореописаните условия са изпълнени, както и сумата на заявените парични средства.

Сумата, посочена в буква е) на първата алинея, трябва да се определя, както следва:

[сума на вземанията, които трябва да бъдат платени съгласно член 2, параграф 2а и член 2, параграф 2в] – [размер на финансиране в съответствие с член 4а, параграф 7] + максималната сума на допълнителните вноски, посочени в член 4а, параграф 4]

Другите схеми функционират като схеми заемодатели. За тази цел държавите-членки, в които е създадена повече от една схема, трябва да определят една от тях, която да действа като схема заемодател на съответната държава-членка, и да уведомят ЕОЦКП за това. Държавите-членки могат да решават дали и как разходите на схемата заемодател се възстановяват от другите схеми, създадени в същата държава-членка.

2. Заемът следва да отговаря на следните условия:

- а) в съответствие с лимита, определен в следващата алинея, всяка схема отпуска сумата, пропорционална на сумата на покритите парични средства и финансови инструменти във всяка схема, без да се взема предвид схемата заемополучател. Сумите се изчисляват съгласно най-новата информация, посочена в член 4а, параграф 2;
- б) схемата заемополучател изплаща заема най-късно след 5 години. Тя може да изплати заема на годишни вноски. Лихва се дължи само на датата на изплащане;
- в) лихвеният процент е равен на лихвения процент по овърнайт кредитите (т.нар. пределно кредитно улеснение) на Европейската централна банка през съответния кредитен период.

Общата сума, отпусната на всяка схема заемополучател, не трябва да надхвърля 20 % от общата сума на наличните средства на равнището на Съюза за отпускане на заеми, както е посочено в член 4а, параграф 8.

3. ЕОЦКП потвърждава, че изискванията, посочени в параграф 1, са изпълнени, обявява сумите, които трябва да бъдат отпуснати от всяка схема, така както са изчислени в параграф 2, буква а), и първоначалния лихвен процент съгласно параграф 2, буква в), както и срока на заема.

ЕОЦКП изпраща своето потвърждение заедно с информацията, посочена в буква ж), на схемите заемодатели. Те трябва да получат това потвърждение и информация в срок до 15 работни дни. Схемите заемодатели трябва незабавно, но най-късно през следващите 15 работни дни след получаването, да изплатят заема на схемата заемополучател.

4. Държавите-членки гарантират, че вноските, събирани от схемата заемополучател, са достатъчни за възстановяване на получената сума, както и за възстановяване на целевия размер на капитала във възможно най-кратък срок и не по-късно от десет години след получаване на заема.
5. С оглед подпомагане на ефективното сътрудничество между схемите за обезщетение на инвеститорите, тези схеми или, при необходимост, компетентните органи, трябва да разполагат с писмени споразумения за сътрудничество. В тези споразумения трябва да се отчитат изискванията, описани в Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (**).

ЕОЦКП следва да бъде уведомявана за съществуването и съдържанието на споразуменията, описани в първата алинея. Той може да изразява становища относно тези споразумения съгласно член [6, параграф 2, буква е) и член 19 от Регламента за ЕОЦКП]. Ако компетентните органи или схемите не могат да постигнат споразумение или ако има спор относно тълкуването на това споразумение, ЕОЦКП урежда разногласията съгласно [член 11 от Регламента за ЕОЦКП].

Липсата на споразуменията, посочени в първата алинея, не се отразява върху вземанията на инвеститорите съгласно член 2, параграф 2а или 2в.

* ОВ L ...

** ОВ L 84, 26.3.1997 г., стр.22.

6. Членове 5 и 6 се заменят със следното:

„Член 5

1. Ако инвестиционно предприятие, ПКИПЦК, депозитар или трета страна, чието участие в схема е задължително съгласно член 2, параграф 1, не изпълняват задълженията, които произтичат от членството им в схемата, компетентните органи, които са издали разрешението на инвестиционното предприятие или разрешението на ПКИПЦК, биват уведомени и в сътрудничество със схемата за обезщетение вземат всички целесъобразни мерки, в т.ч. налагане на санкции, за

да гарантират, че инвестиционното предприятие, ПКИПЦК, депозитаря или третата страна ще изпълнят задълженията си.

2. Ако мерките, посочени в параграф 1, не осигурят изпълнение на задълженията от страна на инвестиционното предприятие, ПКИПЦК, депозитаря или третата страна, схемата може с изричното съгласие на компетентните органи, с предизвестие, което не може да бъде по-малко от 12 месеца, да съобщи намерението си да изключи инвестиционното предприятие, ПКИПЦК, депозитаря или третата страна от членство в схемата. Схемата продължава да осигурява покритието, посочено в член 2, параграф 2а и 2в, за инвестиционната дейност или дейността на ПКИПЦК, извършени по време на този срок. Ако след изтичането на срока на предизвестие инвестиционното предприятие, ПКИПЦК, депозитаря или третата страна не са изпълнили задълженията си, схемата за обезщетение може да ги изключи след като отново получи изрично съгласие на компетентните органи.
3. Инвестиционно предприятие, ПКИПЦК, депозитар или трета страна, които са изключени от схема за обезщетение на инвеститорите, могат да продължат да извършват инвестиционна дейност, дейност в качеството си на ПКИПЦК или да им бъдат поверявани финансови инструменти на инвеститори и на ПКИПЦК при следните условия:
 - а) преди изключването им те са предвидили алтернативни механизми за обезщетение, осигуряващи на инвеститорите и ПКИПЦК покритие, най-малко равностойно на това, предлагано от официално признатата схема, и характеристиките на тези други механизми за обезщетение са равностойни на тези на официално признатата схема;
 - б) компетентният орган, отговорен за разрешението на инвестиционното предприятие или ПКИПЦК, е потвърдил, че са спазени условията, посочени в буква а).
4. Ако инвестиционно предприятие или ПКИПЦК, чието изключване се предлага съгласно параграф 2, не може да предвиди алтернативни механизми за обезщетение, отговарящи на условията по параграф 3, компетентните органи, които са издали разрешението, трябва:
 - а) да отнемат незабавно разрешението на инвестиционното предприятие, което са одобрили;
 - б) да отнемат незабавно разрешението на ПКИПЦК, което са одобрили.
5. Когато депозитар или трета страна, чието изключване се предлага съгласно параграф 2, не може да предвиди алтернативни механизми за обезщетение, отговарящи на условията по параграф 3, се забранява да му бъдат поверявани активи на инвеститори или на ПКИПЦК.“

Член 6

След отнемане на разрешението на инвестиционно предприятие или разрешението на ПКИПЦК, за инвестиционната дейност, извършена до отнемането на разрешението, продължава да се осигурява покритие по член 2, параграф 2а и 2в.“

(7) Членове 8 и 9 се заменят със следния текст:

„Член 8

1. Покритието, предвидено в член 4, параграфи 1 и 3, се прилага за общия размер на вземането на инвеститора към инвестиционното предприятие или ПКИПЦК съгласно настоящата Директива, независимо от броя на сметките, валутата и местонахождението в Съюза.
2. За изчисляване на покритието, предвидено в член 4, параграфи 1 и 3, се взема предвид делът на всеки инвеститор в съвместната инвестиционна дейност.

Когато няма специални разпоредби, вземанията се разпределят поравно между инвеститорите.

Държавите-членки могат да предвидят вземанията, свързани със съвместна инвестиционна дейност, на които имат право две или повече лица в качеството си на съдружници в търговско дружество, сдружение или групировка от подобен характер без правосубектност, да могат, за целите на изчисляване на лимитите по член 4, параграфи 1 и 3, да бъдат сумирани и третираны като възникващи от инвестиция, направена от един инвеститор.

3. Когато инвеститор няма права върху държани суми или ценни книжа, обезщетението се получава от лицето, което има права, при условие че това лице е или може да бъде идентифицирано преди датата на установяването или съдебното решение, посочено в член 2, параграфи 2 и 2б.

Ако две или повече лица имат права, делът на всяко от тях съгласно разпоредбите, при които се управляват сумите или ценните книжа, се отчита при изчисляването на лимитите, предвидени в член 4, параграфи 1 и 3.

„Член 9

1. Схемата за обезщетение предприема подходящи мерки за уведомяване на инвеститорите за установяването или съдебното решение, посочено в член 2, параграфи 2 и 2б, и ако инвеститорите следва да бъдат обезщетени — за тяхното обезщетение във възможно най-кратък срок. Схемата може да определи срок, в който инвеститорите са длъжни да предявят своите вземания. Срокът не може да бъде по-кратък от пет месеца от датата на горепосоченото установяване или съдебно решение съгласно член 2, параграфи 2 и 2б или от датата на оповестяване на това установяване или съдебно решение.

Фактът, че срокът е изтекъл, не може да се използва от схемата като основание, за да откаже покритие на инвеститор, който не е бил в състояние своевременно да предяви правото си на обезщетение.

2. Схемата трябва да бъде в състояние да изплати вземането на инвеститора във възможно най-кратък срок и не по-късно от три месеца от установяването на правото и размера на вземането.

При изключителни обстоятелства дадена схема за обезщетение може да се обърне към компетентните органи за удължаване на срока. Удължаването не може да бъде за повече от три месеца. Компетентните органи трябва да уведомят незабавно Европейския орган за ценни книжа и пазари за всяко удължаване на срока, предоставено на схеми за обезщетение, и за обстоятелствата, които оправдават това удължаване.

Държавите-членки трябва да гарантират, че схемите за обезщетение могат да участват в производство по несъстоятелност или съдебни процедури, които могат да бъдат целесъобразни за установяване на правото и размера на вземането.

Третата алинея не засяга схемите, които могат да приемат други методи за определяне на правото или размера на вземането.

Ако окончателното плащане не е направено в срок до девет месеца от установяването или съдебното решение, посочено в член 2, параграфи 2 или 2б, държавите-членки трябва да гарантират, че най-късно до три месеца от това установяване или съдебно решение схемата предвижда временно изплащане на частично обезщетение от не по-малко от една трета от вземането на базата на първоначална оценка на вземането. Остатъкът се изплаща в срока, определен в първата алинея на настоящия параграф, след като окончателно се установят правото и размера на вземането. Държавите-членки трябва да гарантират, че схемата има средствата да възстанови временно изплатените суми, ако се установи, че вземането е било одобрено по грешка.

Посредством делегирани актове в съответствие с член 13а и при условията на член 13б и член 13в Комисията приема мерки за определяне на процедурата за уреждане на вземанията на инвеститорите и техническите критерии за изчисляване на загубата на стойността на определено ПКИПЦК в резултат на събитията, посочени в член 2, параграфи 2б и 2в.

3. Независимо от срока, определен съгласно първата алинея на параграф 2, когато инвеститор или друго лице, имащо право или дял в инвестиционна дейност, е обвинено в извършването на престъпление, произтичащо или свързано с изпиране на пари по смисъла на член 1 от Директива 2005/60/ЕО, или подлежи на санкции за нарушение на Директива 2003/6/ЕО, схемата за обезщетение може да спре плащането до произнасянето на съда или решението на компетентен орган.“

- (8) В член, 10 параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Държавите-членки следят всяко инвестиционно предприятие или ПКИПЦК да предприема целесъобразни мерки, за да предоставя на

действителните и потенциалните инвеститори необходимата информация за запознаване със схемата за обезщетение на инвеститорите, в която членуват инвестиционното предприятие или ПКИПЦК и неговите клонове в Съюза, или за запознаване с друг подобен механизъм по втора алинея на член 2, параграф 1 или по член 5, параграф 3. Инвеститорите се информират за условията на схемата за обезщетение или всеки друг приложим механизъм, включително размера и обхвата на покритието, предлагано от схемата за обезщетение, както и правилата, установени от държавите-членки съгласно член 2, параграф 3. Тази информация се предоставя по разбираем начин.

Освен това при поискване се предоставя информация относно условията, уреждащи обезщетението, както и относно формалностите, които трябва да бъдат изпълнени за получаване на обезщетение.

Предоставяната информация трябва да бъде обективна, ясна и неподвеждаща и в частност трябва да разяснява ситуациите и вземанията, покривани от съответната схема за обезщетение, както и как тя се прилага в трансгранични ситуации. В предоставяната информация трябва да се дават и примери за ситуации и вземания, които не се покриват от схемата.“

- (9) Член 12 се заменя със следния текст:

„Член 12

1. Без да се засягат други права, които имат съгласно националното законодателство, схемите, които извършват плащания за обезщетение на инвеститори, имат право да встъпват в правата на инвеститорите в производство по ликвидация за сумите, равни на техните плащания.
2. В случай на загуба поради финансовото състояние на трета страна, която държи финансови инструменти, собственост на инвеститор във връзка с инвестиционната дейност, както е посочено в член 2, параграф 2, схемите, които правят плащания, за да обезщетят инвеститорите, имат право да встъпват в правата на инвеститора или инвестиционното предприятие в производство по ликвидация за сумите, равни на техните плащания.
3. В случая, предвиден в член 2, параграф 2в, на загуби поради финансовото състояние на депозитар или трета страна, на които са поверени активите на ПКИПЦК, схемите, които правят плащания, за да обезщетят притежателите на дялове в ПКИПЦК, имат право да встъпват в правата на притежателя на дялове в ПКИПЦК или ПКИПЦК в производство по ликвидация за сумите, равни на техните плащания.
4. Ако третата страна, която държи финансови инструменти, собственост на инвеститор във връзка с инвестиционната дейност, или депозитарят или третата страна, на които са поверени активите на ПКИПЦК, се намират в трета държава, в която съдебната система не позволява на схемата да встъпва в правата на инвестиционното предприятие или ПКИПЦК, държавите-членки трябва да гарантират, че инвестиционното предприятие или ПКИПЦК ще върнат на схемата сумите, равни на техните плащания, ако получат някаква сума в производството по ликвидация.“

- (10) Добавят се следните членове 13а, 13б и 13в:

„Член 13а

1. Посочените в член 4а, параграф 2, член 4а, параграф 8, член 4а, параграф 9 и член 9, параграф 2 правомощия за приемане на делегирани актове се предоставят на Комисията за неограничен период от време.
2. След като приеме делегиран акт, Комисията незабавно уведомява едновременно Европейския парламент и Съвета.
3. Правомощията за приемане на делегирани актове се предоставят на Комисията при условията, определени в членове 13б и 13в.

Член 13б

1. Европейският парламент или Съветът могат да оттеглят посоченото в член 4а, параграф 2, член 4а, параграф 8, член 4а, параграф 9 и член 9, параграф 2 делегиране на правомощия.
2. Институцията, която е започнала вътрешна процедура за вземане на решение дали да оттегли делегирането на правомощия, полага необходимите усилия да уведоми другата институция и Комисията в разумен срок преди приемането на окончателното решение, като посочи делегираните правомощия, които могат да бъдат оттеглени, и основанията за оттеглянето.
3. Решението за оттегляне прекратява делегирането на правомощията, посочени в него. Решението влиза в сила незабавно или по-късно, на посочената в него дата. Решението не засяга валидността на делегираните актове, които вече са влезли в сила. То се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 13в

1. В срок от два месеца от датата на нотифицирането Европейският парламент и Съветът могат да възразят срещу делегирания акт. По инициатива на Европейския парламент или Съвета този срок може да бъде удължен с един месец.
2. Ако до изтичането на посочения срок нито Европейският парламент, нито Съветът е възразил срещу делегирания акт, той се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* и влиза в сила на датата, посочена в него.

Делегираният акт може да бъде публикуван в *Официален вестник на Европейския съюз* и да влезе в сила преди изтичането на посочения срок, ако Европейският парламент и Съветът са информирали Комисията за намерението си да не повдигат възражения.

3. Ако Европейският парламент или Съветът възрази срещу приетия делегиран акт, той не влиза в сила. Институцията, която прави възражение, посочва основанията за възражение срещу делегирания акт.

- (11) Добавя се следният член 14а:

„Член 14а

Държавите-членки могат да сключват споразумения за сътрудничество относно обмена на информация с компетентните органи на трети държави в съответствие с член 63 от Директива 2004/39/ЕО и член 102 от Директива 2009/65/ЕО.“

19. Приложение I се изменя, както следва:

- а) Точка 1 се заменя със следното:

„1. Професионални инвеститори, посочени в точки 1 до 4 на Раздел I от приложение II към Директива 2004/39/ЕО относно пазарите на финансови инструменти.“

- б) Точки 2, 3 и 8 се заличават.

Член 2

Транспониране

1. Държавите-членки приемат и публикуват не по-късно от [дванадесет месеца от датата на влизане в сила на настоящата Директива] законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата Директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби и прилагат таблица на съответствието между разпоредбите и настоящата Директива.

Държавите-членки прилагат тези разпоредби след [осемнадесет месеца от датата на влизане в сила на настоящата Директива], освен разпоредбите, транспониращи член 4б, които ще се прилагат от 31 декември 2013 г.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата Директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, обхваната от настоящата Директива.

Член 3

Влизане в сила

Настоящата Директива влиза в сила на [двадесетия] ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 4
Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на [...] г.,

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател